

Oponentský posudek diplomové práce:

Odkud se berou objekty

studenta / studentky: Bc. Michala Novotného

Obsahová kritéria práce

		ANO	ČÁSTEČNĚ	NE
1.1	Cíle a výsledky práce odpovídají cílům stanoveným v zadání.	x		
1.2	Zvolené metody a jejich použití jsou adekvátní ve vztahu k cílům práce.		x	
1.3	Výběr literatury a dalších zdrojů je relevantní práci a odpovídá současným poznatkům.		x	
1.4	Autor/ka s použitými zdroji pracuje adekvátně a s porozuměním.	x		
1.5	Práce vykazuje vlastní přínos autora – autorky.	x		
1.6	Práce prokazuje porozumění autora – autorky tématu a jeho problematice.	x		
1.5	V závěru práce jsou jasně formulovány dosažené poznatky - závěry a přínos práce k řešení tématu.	x		

Doplňující hodnocení a komentář:

Problematická je práce s fenomenologií. A to, nejenom ve smyslu etody, ale hlavně s prameny, kde autor klade větší důraz na sekundární literaturu (např. Zika), než na promyšlení a interpretaci základních textů (Merleau-Ponty, Nietzsche...). Dále by bylo vhodné Hamanovu filosofii neopírat pouze o jeden pramen (část věnovaná Harmanovi je hlavně interpretací, kromě jednoho odkazu, publikace Harman, 2011 a to až do kapitoly Odkud se berou objekty?).

Formální kritéria práce

		ANO	ČÁSTEČNĚ	NE
2.1	Struktura práce je logická.		x	
2.2	Úroveň poznámkového aparátu odpovídá citační normě.	x		
2.3	Práce prokazuje schopnost odlišit parafráze, citace a vlastní autorovy úvahy.	x		
2.4	Práce je vhodně doplněna a graficky upravena (typografie, grafy, tabulky, přílohy, obrazové přílohy, apod.)	-	-	-
2.5	V práci lze nalézt všechny podstatné části – zadání, obsah, úvod, závěr, anotaci v češtině a cizím jazyce.	x		

Doplňující hodnocení a komentář:

Práce splňuje formální požadavky odborného textu. Struktura práce je logicky koncipována, avšak určitě by textu prospělo v úvodní části tuto strukturu představit (a to včetně metodiky, kterou Michal Novotný volí), a to jak je nejenom orientována, ale i proč je takto

disponována ve vztahu k hlavní hypotéze autora. Zmíněnou hypotézu by bylo vhodné explicitně v úvodu uvést. Dále představit proč jsou zde zařazeni jednotliví interpretovaní autoři. Apendix na konci textu je zde navíc a se záměrem práce dle našeho názoru nekoresponduje.

Jazyková kritéria práce

		ANO	ČÁSTEČNĚ	NE
3.1	Práce obsahuje stylistické nepřesnosti a gramatické chyby.		x	
3.2	Práce po stylistické stránce splňuje nároky kladené na kultivovaný odborný text.	x		
3.3	Autor/ka prokázal/a zvládnutí a porozumění odborné terminologii tématu.	x		

Doplňující hodnocení a komentář:

Práce obsahuje minimum chyb. Problematické je např. používání uvozovek. V češtině se pracuje dle vzoru „text“⁶⁶. Michal Novotný dle vzoru pracuje: „text“⁹⁹, což je norma např. práci s textem v angličtině, francouzštině atp. Podobný problém je i užití spojovníků místo pomlček. Tyto nedostatky považujeme za nepodstatné.

Celkové hodnocení práce

Diplomová práce Michala Novotného si klade za cíl popis a následnou kritickou interpretaci objektově zaměřené filosofie Grahama Harmana (včetně pojmů souvisejících s tematikou např., realismus, esence, intencionalita...) nejenom v souvislostech koncepce „spekulativního realismu“. Práce se dle slov autora zabývá otázkou: „(...) odkud se vlastně berou objekty, věci, kterými jsme obklopeni. Zda-li opravdu existují, případně za jakých podmínek, nebo jsou-li jen výsledkem předpokladů našeho vnímání. Snaží se o promyšlení možných jiných přístupů ke klasickému evropskému novověkému subjekt-objektovému určení, k jeho možnému překonání, či rozvinutí.“ (Novotný, 2017, s. 8). Takto se ostatně jmenuje i jedna z kapitol textu (i když jde o poměrně redukované vyjádření v délce zhruba jedné normostrany). Proto je logické, že autor nejprve představí velmi přesně, srozumitelně a přesvědčivě Harmanovu myšlenkovou konstrukci. Zde se opírá hlavně o publikaci HARMAN, Graham. *Quadruple object*, Zero Books 2011. Novotný zde dobře popsal jak statut objektů vycházející z premisy „(...) všechny jsou stejně reálné (...)“ (Novotný, 2017, s. 9.), tak jeho východiska v jiných myšlenkových systémech (Sokrates, Platon, Aristoteles, Brentano, Kant, Husserl, Heidegger, Levinas, Whitehead..., ale i occasionalismus, korelacionalismus, relationalismus, materialismus atp.). Na základě toho Novotný ukazuje různé pojetí statutu objektů dle Harmana (ty jsou vnímány i jako deriváty) smyslové objekty, reálné objekty. Dál logicky

vysvětluje přístup k objektům (zprostředkování a kvadrální model, Husserlova fenomenologie). To vše je popsáno včetně problematických míst v textech Harmanem interpretovaných autorů. Tedy problémů a nekonzistentností viděných Harmanem, tak, a to je důležité, i zjednodušení a ze strany samotného Harmana. Příkladem je tato definice: „*Fenomenologie je tak podle něj idealistická právě v tom, že se zcela omezuje na smyslové a nenechává žádný prostor skutečnému, ve fenomenologii proto podle něj nemohou být žádné vztahy mezi objekty.*“ (Novotný, 2017, s. 13.). Za zásadní považujeme již zmíněnou kapitolu Odkud se berou objekty. Zde konstatuje, že objekty pro Harmana „přirozeně jsou“ (Novotný, 2017, s. 28) a jejich vymezení je spíše negativní. Jelikož základním východiskem Harmanovi filosofie je revize Kantova kopernikovského obratu velmi správně navazuje na představení myšlenek Harmana interpretací Kantovi *Kritiky čistého rozumu*. Zvolený postup považujeme za logický a to i v souvislostech s funkcí poznání. Zde se dostává ve spojitosti vymezení jevu a noumena, k nemožnosti uchopení právě již zmíněného noumena. Avšak v další části dochází dle našeho názoru k postupu, který není metodicky zdůvodněn. A to definování noumena na základě myšlení Schopenhauera. I když chápeme z dalšího textu, že je pro autora lákavá myšlenka narušení subjektivit a je mu blízké: „*Ono zpětné otočení Kantova kopernikánského obratu spočívá ve zpochybnění individuality myšlenkové subjektivit. Subjektivita se stává kolektivní, nebo spíše totální, není tedy výlučnou vlastností jednotlivce jako pána nad světem, ten se naopak sám stává jejím nástrojem.*“ (Novotný, 2017, s. 46.). Přece jen si dovolíme požádat Michala Novotného o vysvětlení, proč byl zvolen právě Schopenhauer (který je Harmanovu uvažování velmi vzdálen). Při čemž logicky by mohl autor pracovat například s interpretací Husserla z níž i Harmanova koncepce částečně polemizuje. Myšlenka korporality a kolektivního lidského bytí, k níž je zde směřováno je poté promyšlena v souvislostech s fenomenologií Maurice Merleau-Pontyho. Jedno z úskalí zmíněné interpretace považujeme určitou míru absence primárních pramenů (Merleau-Ponty) a východisko z pramenu sekundárního (Zika), který Merleau-Pontyho (nejenom jeho, ale i Husserla) vkládá do vlastního kontextu. Tzn. otevírá se zde metodická otázka do jaké míry kontext a dispozitiv práce Michala Novotného se váže k dispozitivu v kontextu s uvažováním Richarda Ziky, či podobně tak Maurice Merleau-Pontyho. Tedy oč jde v záměru u Novotného, Ziky, Merleau-Pontyho. Dovolme si tedy položit otázku: Mohou tyto záměry korespondovat, popřípadě jak? Dále bychom se rádi optali, z jakého důvodu autor nepracuje přímo s texty Maurice Merleau-Pontyho (stejně tak i Husserla, Heideggera atp.). Podobný problém nastává i v kapitole následující. Kde je východiskem interpretace Fridricha Nietscheho od Jakuba Chavalky. I zde by bylo třeba volbu práce s pramenem vysvětlit. A to i přes to, že závěry z obou interpretací považujeme za zdůvodnitelné. Podivně působí kapitola Dodatek 1. Souvislost

mezi objektově orientovanou filosofií zde nejde vysledovat. I zde si dovolíme požádat autora o vysvětlení. Jeho zájmu (bez ohledu na výtky uvedené k magisterské práci) mu zároveň doporučujeme ke čtení například práci DESCOLA Phiilipe. *Par-delà nature et culture*, Gallimard 2005 (dostupné i v anglickém překladu), která právě vychází z konceptů podobně uvažujících myslitelů jako De Castro, o němž se i zmiňuje (dále pak např. Bruno Latour). Dodatek 2. Považujeme za vhodněji zvolený, přičemž dle našeho názoru velmi přesně ukazuje východiska Merleau-Pontyho z Gestalt-teorie, zde by bylo zajímavé téma rozvést a to i na základě jeho zkoumání popsaných již v *Phénoménologie de la Perception*, Gallimard 1945 (mimoходом Harman publikaci zmiňuje). Zmíněné uvažování právě spolu s myšlenkami Husserla by vhodně odhalila východiska otázky: Odkud se berou objekty?, a to nejenom ve vědomí. Dovolme si ještě pár připomínek k závěru. Samozřejmě chápeme autorovu snahu po aktualizaci ekologického myšlení a distanci od sociálních konstruktivismů. Avšak souvislost mezi myšlenkovým zaměřením textu je zde spíše volná. Do jaké míry tato souvislost koresponduje s hypotézou či otázkami, které Michal Novotný klade? Zde pomíjíme i to, že úvod a závěr práce by měl spolu korespondovat. Dále podivně působí určitá slovní spojení. Příkladem je „izolační schizofrenie“, nebo „auratická zhmotněnost“. Celkové však práci hodnotíme jako přínosnou a odpovídající výstupu magisterského studia.

Doporučuji tuto diplomovou práci k ústní obhajobě a navrhuji ji hodnotit
známkou **Velmi dobře**

V Alfortville dne 20. 8 2017

Stupnice známek:

- 1 výborně
- 2 velmi dobře
- 3 dobře
- 4 nevyhověl

Čitelný podpis / signatura **Martin Kolář**